

Contestació poètica

Potser podríem definir la poesia com l'art de traslladar en paraules aquella veu interior que tan sols ens parla a nosaltres mateixos. Tanmateix, al llarg d'un temps no gaire llunyà –del qual encara en sofrim les nefastes conseqüències–, la poesia, més que no pas una estricta creació artística, esdevingué una arma (més) de combat contra la doble dictadura, política i cultural, que patí el nostre poble. Arma que trigà més del compte a recuperar la seva raó natural i primigènia.

Podem constatar un exemple d'aquesta evolució en el volum *Obra poètica*, de Josep Espunyes, editada per Edicions Salòria. L'autor partí d'una poesia de caràcter reivindicatiu, de lluita contra les injustícies individuals i col·lectives que l'envoltaven, per a anar posant

més èmfasi en el component lingüístic, líric o artístic. Els seus primers poemaris, titulats –prou significativament– *Temps de manobra* i *De l'evangeli segons sant Lluc*, tot i la seva força expressiva, estan llastats en excés per una (massa) evident voluntat contestatària, que feia prevaldre el missatge per damunt de la forma: “L'home petit, / per virtut de l'ou ferrat, / got de vi i llesca de pa, / no ve ni va, / no surt ni torna: / el capital l'estaca / i el sindicat l'enforca... / De la bressa al taüt, / talment bestioleta eixorca!”

Serà a partir de *Cendra a l'abast*, de *Viatge al record* i, sobretot, de *Notes mínimes d'un paisatge*, quan l'antiga “veu compromesa” –com la defineix amb encert el pròleg de Marcel Fité– es va fent, progressivament, més i més, veu poètica. Veu que assoleix la

seva maduresa i, també –i el que és molt més important– consciència d'ella mateixa, de la seva especificitat irremplaçable, en els acuradíssims sonets d'aquest darrer poemari, escrits ja amb un llenguatge ric, de gran intensitat, que agafa cos i s'aferma passa a passa –ratlla a ratlla. “Hereu dels temps perviu als vells carrers, / un pols de pau intacte d'enrenou; / perfum de bosc davalla dels costers, / de cada ampit, la neta olor del brou.”

Si deixem de banda la tan circumstancial com prescindible *La quarteta (informal)*, l'autor de la Peramola redreça el rumb amb *Pa d'àngel* –recull desigual amb mostres de mèrit– per a recobrar-lo del tot en la que, possiblement, sigui la seva obra més reeixida i personal: *Alt Urgell, plany i passió*. Un

recull de tankes adaptats a la seva manera d'escriure –amb rima consonant, en comptes de vers lliure– que reflecteixen, amb gran concisió, la seva il·limitada estimació pel seu món i, amb major mesura encara, pel seu paisatge.

Espunyes segurament no és, reconeguem-ho, un dels nostres més insignes poetes, un d'aquells que han marcat un abans i un després en les nostres lletres: és un artesà de la poesia –esdevingut, més sovint que no convindria, un estricte manobre. Això no obstant, els habitants de ciutat que tant estimen l'Alt Urgell o la Cerdanya farien bé llegint-lo, abans d'anar-hi a passar algun cap de setmana o les vacances: no tan sols les comprendrien millor, sinó que les podrien sentir més seves. *

La Cerdanya
és un dels paisatges visitats per la poesia d'Espunyes
ARXIU

OBRA POÈTICA
Josep Espunyes
Editorial: Salòria (La Seu d'Urgell, 2012)
Pàgines: 456
Preu: 22 euros

Josep Espunyes

Nascut a Peramola el 1942, ha publicat una novel·la, sis llibres de narracions i sis de poesia, comptant aquest darrer

NOVEL·LA ÒSCAR MONTFERRER

Un final d'adolescència

Les aparences enganyen. Pirandello va basar la seva obra en aquesta veritat, que és una de les clàssiques –en el sentit d'eterna. Força dècades després que l'autor de textos com ara *És així, si us ho sembla*, *Sis personatges en cerca d'autor* i *El difunt Mattia Pascal*, un altre italià en fa una aproximació completament diferent.

El protagonista de *L'instint del llop* és un jove que creix en el si d'una família benestant, una d'aquelles que vistes des de fora, fan pensar que hi ha gent que viu bé. La realitat, però, és insubornable i no es casa amb les interpretacions desinformades.

El text de Lugli –periodista de professió–, però, no es limita a exposar els problemes d'adolescència que afecten un nen de casa

bona. A través del periple del seu personatge inventat i de les coneixences que l'acompanyen en moments diferents, l'autor posa en relleu els desajustos socials i proposa, sense lloar-la, una visió de l'existència que dona valor al conreu de la personalitat pròpia en detriment de les garlandes i la faramalla que, suposadament, aporten la felicitat –sigui això el que sigui.

Per això, l'autor fa aparèixer personatges que, amb la seva coexistència, actuen com a models contraposats, com a cara i creu d'una mateixa moneda.

L'INSTINT DEL LLOP
Massimo Lugli
Traducció: J. Alemany
Editorial: Edicions de 1984 (Barcelona)
Pàgines: 313
Preu: 18 euros

L'estil redaccional de l'autor italià Massimo Lugli és sòlid i congruent i té com a característica positiva una certa sequedat que aporta eficàcia al conjunt que és capaç de mantenir el lector engrescat tot i que, en determinats passatges, sembla perdre la voluntat de realisme que atorga pes específic a la novel·la i que permet pensar que *L'instint del llop* no és una d'aquelles novel·letes que escriptors amb *lleiritis* aconsegueixen dur al món del negre sobre blanc més enllà de qualsevol tipus de lògica intel·lectual. *